
GOSPODARSKO POVJERENSTVO ZA EUROPU

Sastanak Stranaka
Konvencije o pristupu informacijama,
sudjelovanju javnosti u odlučivanju i
pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša

IZVJEŠĆE S DRUGOG SASTANKA STRANAKA

Dodatak

ODLUKA II/3

O ELEKTRONSKIM INFORMACIJSKIM ALATIMA I MEHANIZMU ZA RAZMJENU INFORMACIJA

usvojena na drugom sastanku Stranaka
održanom u Almatyju, Kazahstanu, od 25. – 27.
svibnja 2005.

Na sastanku Stranaka doneseni su sljedeći zaključci,

uzimajući u obzir odredbu članka 5., stavka 2. Konvencije kojom je propisana dužnost svake Stranke da, u okviru nacionalnog zakonodavstva, osigura to da način na koji tijela javne vlasti čine informacije o okolišu dostupnima javnosti bude transparentan te da omogućava učinkovit pristup istima,

uzimajući u obzir i odredbu članka 5., stavka 3. Konvencije kojom je propisana dužnost svake Stranke da osigura postupno objavljivanje informacija o okolišu u elektroničkim bazama podataka koje su lako dostupne javnosti putem javnih telekomunikacijskih mreža,

ističući sve učestalije korištenje elektroničkih alata poput internetskih usluga, baza podataka te informacijskih i komunikacijskih tehnologija, ne zanemarujući pritom važnost

tradicionalnih načina komunikacije, u zadovoljavanju potreba za informacijama građana koji žive u različitim uvjetima i sredinama,

uzimajući u obzir ishod prve faze Svjetskog sastanka na vrhu o informacijskom društvu, posebno Deklaraciju načela koja prepoznaje potencijalnu važnost aplikacija za ICT u zaštiti okoliša i upravljanju prirodnim resursima te Akcijski plan koji potiče vlade da osiguraju odgovarajući pristup javnim službenim informacijama putem raznih sredstava komunikacije, prvenstveno internetom, te da, u suradnji s drugim dionicima, koriste i promiču tehnologiju ICT kao sredstvo zaštite okoliša i održivog korištenja prirodnih resursa,

s obzirom na našu odlučnost da se zaključci prve faze Sastanka na vrhu relevantni za promicanje okolišne demokracije provedu u praksi,

prepoznajući činjenicu da napredak u tehnologiji ICT mora biti popraćen odgovarajućim razvojem zakonodavnih i/ili institucionalnih okvira u cilju osiguranja odgovarajućih jamstava u vezi prava pristupa javnosti informacijama u elektroničkom obliku,

prepoznajući također i važnost korištenja elektroničkih informacijskih alata u cilju osiguranja pristupa javnosti informacijama u kontekstu postupaka donošenja odluka o okolišu u svrhu promicanja sudjelovanja javnosti u takvim postupcima,

pozdravljajući aktivnosti Operativne skupine o elektronskim informacijskim alatima,

pozdravljajući također i uspostavljanje mehanizma za razmjenu informacija te UNECE-ovog Aarhuškog centra za razmjenu informacija u svrhu promicanja okolišne demokracije kao podrške u provedbi Konvencije i načela 10. Deklaracije o okolišu i razvoju potpisane u Riju,

pozivajući se na četiri prioritetne teme utvrđene na prvom sastanku Operativne skupine:

- (a) korištenje tehnologije ICT u cilju olakšavanja sudjelovanja javnosti u pitanjima okoliša;
- (b) uspostavljanje informacijskih centara u virtualnim i fizičkim okruženjima;
- (c) utvrđivanje strategija za aktivno komuniciranje i širenje informacija;
- (d) rješavanje pravnih, financijskih i tehnoloških barijera u vezi pristupa internetu,

1. Usvajaju se preporuke navedene u aneksu ove odluke kao neobvezujuće smjernice, a Stranke, Potpisnice i druge zainteresirane države se poziva da iste primijene u najvećoj mogućoj mjeri;

2. Stranke, Potpisnice i druge zainteresirane države se poziva da uspostave nacionalno čvorište mehanizma za razmjenu informacija gdje će biti dostupne pravne i praktične informacije o pitanjima vezanima uz Konvenciju na nacionalnoj razini, a koje će biti povezano sa UNECE-ovim Aarhuškim centrom za razmjenu informacija u svrhu promicanja okolišne demokracije te druge dionike da podnesu relevantne informacije tom čvorištu;

3. Odlučeno je da će mandat Operativne skupine za elektroničke informacijske alate biti produžen uz sljedeći plan rada:

(a) utvrđivanje potreba, prepreka i rješenja u vezi jačanja kapaciteta u svrhu osiguranja doprinosa provedbi mjera za jačanje kapaciteta;

(b) olakšavanje zajedničkih pristupa i norma vezanih uz informacijske sustave koji omogućuju pristup javnosti u svrhu zadovoljavanja zahtjeva korisnika za informacijama na raznim geografskim i političkim razinama;

(c) olakšavanje procesa dijeljenja primjera dobre prakse i povezane dokumentacije o analizama slučajeva praćenjem provedbe preporuka navedenih u aneksu ove odluke; i

(d) održavanje i daljnji razvoj mehanizma za razmjenu informacija, uključujući i razvoj uputa za upravljanje i programa obrazovnih radionica u svrhu osiguranja podrške procesu jačanja kapaciteta vezano uz nacionalna čvorišta za razmjenu informacija, izbjegavajući pritom dupliciranje poslova.

Aneks

PREPORUKE ZA UČINKOVITIJE KORIŠTENJE ELEKTRONIČKIH INFORMACIJSKIH ALATA KOJIMA SE OMOGUĆUJE PRISTUP JAVNOSTI INFORMACIJAMA O OKOLIŠU

Na sastanku je Strankama, Potpisnicama i drugim zainteresiranim državama preporučeno:

I. OPĆA POLITIKA

1. Izraditi i provesti nacionalne strategije „e-vlade“ za korištenje elektroničkih alata s ciljem olakšavanja administrativnih procesa i usluga, osiguranja transparentnije i učinkovitije javne uprave u pružanju dostupnih informacija o okolišu i rješavanju zahtjeva javnosti za takvim informacijama;
2. Podržati napore u cilju smanjenja i uklanjanja socijalnih, financijskih i tehnoloških barijera kojima je ograničen pristup javnosti telekomunikacijskim mrežama poput visokih naknada za uspostavljanje veze s mrežom, slabe povezanosti i nepoznavanja osnova korištenja računala, koliko god je to moguće;
3. Promicati i koristiti elektroničke informacijske alate u cilju olakšavanja javnosti da pridonosi procesima donošenja odluka o okolišu i prati iste između ostalog u svrhu:
  - (a) obavješćivanja javnosti o relevantnim mogućnostima;
  - (b) osiguranja načina za podnošenje javno dokumentiranih povratnih informacija od strane javnosti u vezi predloženih aktivnosti, planova, programa, politika i pravno obvezujućih instrumenata elektroničkim putem; i
  - (c) osiguranja da se elektronički podnesenim dokumentima prida jednaka važnost kao i primjedbama podnesenima na neki drugi način;
4. Promicati međunarodni politički dijalog o korištenju elektroničkih informacijskih alata i pridonositi istome s ciljem promicanja pristupa javnosti informacijama o okolišu i sudjelovanja javnosti u donošenju odluka o okolišu kroz razmjenu iskustava, dokumenata i dijeljenje najboljih praksi, prijenos stručnog znanja te pružanje tehničke pomoći;
5. Uspostaviti te, u slučaju država donatora, pružiti financijsku i tehnološku podršku shemama za prijenos tehnologija i stručnog znanja u svrhu prevladavanja odnosno smanjenja tzv. „digitalnog jaza“ kroz, primjerice, bilateralne projekte ili partnerstva;
6. Pružati informacije o okolišu u skladu s procjenom potreba korisnika, pratiti oblike i sadržaj informacija koje se daju ovisno o potrebama korisnika te procijeniti utjecaj pruženih informacija s ciljem podizanja svijesti o okolišu i olakšavanja aktivnog sudjelovanja;

7. Pružati informacije na nacionalnom(im) jeziku(cima) i, barem, osnovne informacije koje su od interesa za međunarodnu zajednicu na engleskom jeziku;
8. Dokumentirati primjere dobre prakse u vezi nacionalne i lokalne primjene Konvencije u područjima navedenim u stavku 9. (c) niže u tekstu te dijeliti informacije u vezi istih putem galerije primjera na internetskoj mreži Operativne skupine za elektroničke informacijske alate.

II. KATEGORIJE INFORMACIJA OD PRIORITETA

9. Pobriniti se da se u skladu sa člankom 4., stavicama 3. i 4. Konvencije, po potrebi i uvođenjem odgovarajućih zakonodavnih odnosno regulatornih mjera:

(a) pristup javnosti informacijama o okolišu osigura u elektroničkom obliku, na način da informacije za koje je Konvencijom propisano da budu dostupne javnosti, na njezin zahtjev budu dostavljene u elektroničkom obliku, ako se to traži na temelju zahtjeva i ako su dostupne kao takve;

(b) osigura u elektroničkom obliku dokumentacija koju je nužno izraditi i/ili podnijeti u kontekstu procesa donošenja odluka o okolišu, u skladu sa člankom 6;

(c) u skladu s utvrđenim potrebama korisnika, sljedeće vrste informacija će postupno i pravovremeno biti dostupne javnosti putem interneta:

- (i) izvješća o stanju okoliša;
- (ii) tekstovi zakona, propisa, pravila i drugih pravno obvezujućih instrumenata o, ili u vezi okoliša;
- (iii) tekstovi politika, planova i programa o, ili u vezi okoliša te sporazuma o okolišu;
- (iv) procjene utjecaja na okoliš i strateške procjene utjecaja na okoliš, ako postoje u elektroničkom obliku ili, ako ne, naznake o tome kako se može pristupiti takvoj dokumentaciji;
- (v) podaci o ispuštanjima i prijenosima onečišćujućih tvari relevantnima za okoliš u okviru Protokola o registrima ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari;
- (vi) dokumentacija koja čini sastavni dio bilo kojeg procesa izdavanja licencije ili dozvole u skladu s odredbama članka 6. (npr. zahtjevi za izdavanjem licencije ili dozvole, primjedbe trećih strana, nacrti i konačne licencije i povezani uvjeti) ako postoji u elektroničkom obliku ili, ako ne, onda naznake o tome na koji se način može pristupiti istoj;
- (vii) informacije o mehanizmima vezanima uz pristup pravosuđu u smislu Konvencije;

(d) koliko god je to izvedivo, primjereno i u skladu s utvrđenim potrebama korisnika, informacije navedene niže u tekstu, trebaju biti postupno i pravovremeno dostupne javnosti putem interneta:

- (i) podaci o praćenju stanja okoliša koje posjeduju ili se čuvaju u ime tijela javnih vlasti, uključujući i prostorne značajke;
- (ii) informacije o proizvodima koji potrošačima omogućuju donošenje informiranih odluka o okolišu, pri čem se suradnja s privatnim sektorom smatra iznimno važnom u vidu osiguranja ovakvih informacija;
- (iii) informacije o primjerima dobre prakse i smjernice za bolje upravljanje okolišem;
- (iv) odgovarajući metapodaci ili pozadinske informacije u svrhu osiguranja transparentnosti metoda, procesa i norma vezanih uz prikupljanje podataka za buduće korisnike podataka; i
- (v) metainformacije, uključujući popise izvora podataka te detalje u vezi opsega informacija koje posjeduju tijela javne vlasti i mehanizmi za osiguranje pristupa javnosti informacijama o okolišu;

10. Pojam „postupno“ spomenut u članku 5., stavku 3. Konvencije te stavku 9.(c) i (d) ovih preporuka bi trebao upućivati na vidljiv napredak u vezi sljedećih pokazatelja:

- (a) udjela članova javnosti koji imaju elektronički pristup;
- (b) opsega informacija koje su dostupne elektroničkim putem;
- (c) kvalitete elektroničkog pristupa;
- (d) razine stvarnog korištenja informacija;
- (e) razine shvaćanja potreba korisnika;
- (f) mjere u kojoj su potrebe korisnika zadovoljene;

o kojem je nužno obavijestiti javnost.

III. INSTITUCIONALNI RAZVOJ I JAČANJE KAPACITETA

11. Uspostaviti, u fizičkim i/ili virtualnim okruženjima, centre za razmjenu informacija o okolišu odnosno ekvivalentne izvore informacija koji će poticati i promicati pristup javnosti informacijama i sudjelovanje javnosti u donošenju odluka o okolišu;

12. Promicati pristup elektronički pohranjenim informacijama uspostavljanjem i održavanjem mjesnih centara za pristup internetu;

13. Uspostaviti tzv. *one-stop* mjesta pristupa uslugama „e-vlade“ vezanima uz okoliš koje su namijenjene građanima, uz koordiniranu podršku relevantnih tijela javnih vlasti i/ili povezivanje s drugim sličnim stranicama;

14. Osposobiti ljudske potencijale za korištenje elektroničkih informacijskih alata s ciljem promicanja provedbe Konvencije kroz detaljne i napredne strategije obrazovanja javnih službenika;
15. Ulagati napore u razvoj institucionalnih kapaciteta tijela javnih vlasti za prikupljanje, organizaciju, pohranjivanje i širenje informacija o okolišu na lako dostupan način prilagođen korisniku;
16. Osigurati dostupnost podataka i informacija u oblicima koji su čitljivi većini, prilagođeni korisniku i jednostavno prenosivi;
17. Razviti i provesti opširne programe vezane uz okoliš, uključujući i posebne programe osposobljavanja povezujući korištenje aplikacija za informacijsku tehnologiju, radi promicanja dobre prakse upravljanja okolišem;
18. Promicati sudjelovanje različitih dionika koji predstavljaju pružatelje i korisnike informacija, uključujući i institucije civilnog društva i privatnog sektora, u razvoju i korištenju elektroničkih alata s ciljem unapređenja pristupačnosti i dostupnosti informacija o okolišu za javnost;

IV. MEHANIZAM ZA RAZMJENU INFORMACIJA

19. Održavati nacionalnu internetsku stranicu koja sadrži informacije vezane uz provedbu Konvencije na nacionalnoj razini koja će služiti kao nacionalno čvorište mehanizma za razmjenu informacija uspostavljenog u okviru Konvencije;
20. Odrediti kontaktne točke odgovorne za prikupljanje, upravljanje i ažuriranje informacija pohranjenih u nacionalnom čvorištu te osiguranje potrebnih informacija u središnjem čvorištu mehanizma za razmjenu informacija, uspostavljenom u okviru Konvencije te poduzeti mjere obavješćivanja javnosti u vezi tog mehanizma; i
21. Osposobiti javne službenike za upravljanje i ažuriranje informacija pohranjenih u nacionalnom čvorištu i podnošenje potrebnih informacija središnjem čvorištu mehanizma za razmjenu informacija.